

Am putea avea și noi în viitor ierni încălzite cu gaze din propriile depozite

Oscilațiile înregistrate de prețul gazelor importate de către R. Moldova, dar mai ales creșterile de preț pe care le-am suportat în anumite perioade de timp, au determinat retorica abordărilor autorităților și au dictat subiectele discuțiilor. Aproape de fiecare dată ca și soluție bună de implementat a fost propusă depozitarea gazelor. În mod tradițional, piața își reglementa prețurile în funcție de cerere, iar aceasta crește pe perioada sezonului rece și silește consumatorul să scoată din buzunare mai mulți bani. Desigur, nu este vorba doar despre consumatorii casnici, chiar dacă majorările de prețuri generează un disconfort financiar evident.

Datele oficiale arată că aceștia din urmă consumă de obicei circa 30 la sută din total, însă partea leului revine sectorului energetic – peste 40 la sută din consumul general. Și dacă iarna cererea este mai mare, aceasta influențează și prețurile în sensul creșterii. Anume acesta este fenomenul care urmează a fi evitat prin depozitarea gazelor, lucru care, de obicei se face în perioada prețurilor mai mici, adică vara.

După lungi discuții, mai mult sau mai puțin formale, s-a purces la decizii concrete. În primele zile ale lunii octombrie, SA "Moldovagaz" a anunțat că începe înmagazinarea gazelor naturale în Ucraina prin intermediul tronsonului transbalcanic. Potrivit Serviciului relații publice al SA "Moldovagaz", zilnic sunt transportate de la 1,5 până la 3 milioane de metri cubi de gaze naturale pentru stocarea acestora în depozitele subterane, cu scopul de a fi consumate în perioadă rece a anului.

Per total, în lunile octombrie și noiembrie se preconizează a fi stocate

cca 100 milioane de metri cubi de gaze, ceea ce reprezintă aproximativ zece la sută din consumul anual al R. Moldova. În funcție de necesitate, carburantul urmează să fie furnizat consumatorilor SA "Moldovagaz" în perioada decembrie 2020 – februarie 2021. Consumul total al R. Moldova (malul drept al Nistrului) constituie cca 1 miliard de metri cubi anual, dar peste 80 la sută este utilizat în perioada rece a anului.

Practica utilizării capacităților pentru depozitarea gazelor naturale are deja o vechime anume, cele mai lizibile exemple aflându-se la doar un pas de noi. În România acest lucru se face sub privirea atentă a Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei. Instituția de reglementare a aprobat recent creșterea capacității de înmagazinare subterană a gazelor naturale pentru două depozite naționale, situate la Târgu-Mureș și Sărmășel. Cei doi operatori ai sistemelor de înmagazinare a gazelor naturale din România, Depomureș și Depogaz, au solicitat ANRE aprobarea demarării

proiectelor de extindere a depozitelor menționate, care sunt, în același timp, Proiecte de Interes Comun la nivelul Uniunii Europene.

Aceste proiecte modernizează depozitele existente prin majorarea capacității de înmagazinare subterană în cazul DEPOMUREȘ (depozitul Târgu-Mureș) de la 200 milioane m³/ciclu, la 300 milioane m³/ciclu și în cazul DEPOGAZ (depozitul Sărmășel) de la 900 milioane m³/ciclu, la 1550 milioane m³/ciclu. La finele lucrărilor de modernizare, capacitatea totală de înmagazinare subterană de gaze naturale a României va crește de la 3070 milioane m³, la 3820 milioane m³. Este vorba despre proiecte cu o valoare a investițiilor de cca 192 milioane euro.

Facilitățile de depozitare de pe continent au recurs la vechi mine de sare sau la diverse tancuri subterane, care s-au dovedit a fi destul de solicitate. Și asta se întâmplă după ce am parcurs două ierni călduțe, urmate de pandemia de coronavirus care a intervenit grav în consumul de gaze.

O altă istorie de succes despre depozitarea gazelor se scrie de ani buni în Ucraina, vecinul nostru din Est. Conform datelor furnizate de compania Ukrtransgaz, care operează o rețea de gazoducte și 12 facilități de subterane pentru stocarea de gaze naturale în Ucraina, cantitatea de gaze naturale stocată în Ucraina de companiile străine de la începutul anului și până în prezent s-a triplat, până la 2,8 miliarde metri cubi.

Alte date de la Ukrtransgaz indică faptul că anul trecut doar șapte companii străine au folosit Ucraina ca o opțiune de stocare, pe când în anul curent numărul solicitanților a crescut până la 54 de companii.

„Avem cele mai scăzute prețuri pentru stocarea gazelor din Europa și tarife de transport foarte atractive”, a declarat directorul general Sergiy Oleksienko.

„La prețurile scăzute din prezent este nevoie de capacități suplimentare de stocare, în condițiile în care depozitele din nord-vestul Europei se umplu rapid și este nevoie de o nouă rută pentru a scoate livrările din regiune. Ucraina are capacități importante de stocare pentru gaze naturale și este din ce în ce mai activă pe piața tranzațiilor cu gaze”, spune Marco Saalfrank, director de trading la compania elvețiană de utilități Axpo Holding AG. Ucraina are capacități de stocare disponibile pentru aproximativ 13 miliarde metri cubi de gaze naturale sau aproximativ 13 la sută din capacitatea totală a Europei.

Este de remarcat faptul că Ucraina devine atractivă nu doar prin capacitățile de care dispune, dar și prin politica prețurilor pe care o promovează. „Costul agregat al utilizării depozitelor din Ucraina, incluzând și tarifele de transport prin conductă între țările

vecine, este de maxim 3,16 euro pentru un megawatt-oră”, subliniază firma de consultanță Wood Mackenzie Ltd. La una dintre licitațiile recente din Europa, spațiile de depozitare au fost adjudecate pentru un cost cuprins între 3,5 și 6,5 euro pentru un megawatt-oră.

În încercarea de a nu privi nici în West, nici în Est, e ispititor să cunoaștem în ce măsură Moldova este preocupată de crearea propriilor depozite. Depozitele de gaze naturale sunt una din prioritățile Strategiei Energetice a R. Moldova până în anul 2030. Până la acest moment, în Moldova au fost efectuate mai multe studii de fezabilitate și prefazăbilitate privind construcția depozitelor de gaze naturale în sudul țării. În unul din studiile de fezabilitate, care a fost realizat de Institutul de Energetică în colaborare cu Institutul de Geologie și Seismologie al Academiei de Științe a Moldovei, la comanda SA "Moldovagaz" și cu aprobarea SAD Gazprom, s-a arătat că este posibilă construirea unui depozit subteran cu capacitatea de stocare de circa un miliard de metri cubi de gaz natural. Investițiile pentru un depozit de o astfel de capacitate ar fi de sute de milioane de euro.

Un alt studiu la acest subiect realizat în anul 2009 de un grup de experți britanici de la Berkeley Associated demonstrează că ridicarea unui depozit de circa 500 milioane de metri cubi ar implica o investiție de 533-769 milioane de euro. Studiul britanicilor relevă că pentru recuperarea investiției în decurs de șapte ani, prețul de consum al gazelor ar necesita o creștere de 89 euro (circa 1.540 de lei) pentru o mie de metri cubi sau ar fi nevoie de majorarea tarifulor cu 8,1 la sută anual în decurs de șapte ani.

Ceea ce este limpede e că acest viitor, în care țara are propriile depozite, depinde foarte mult de voința și determinarea instituțiilor statului, dar, la fel de mult de gradul de conștientizare pe care îl manifestă cetățeanul vizavi de cât de cald le va fi copiilor în iernile care vin.

Constantin OLTEANU

Comisia Națională a Pieței Financiare BULETIN LUNAR • 8 • 2020 PIAȚA DE CAPITAL

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În august 2020, pe piața secundară au fost efectuate 191 tranzații cu valori mobiliare corporative în volum de 212,37 mil. lei raportate la 27,72 mil. unități de valori mobiliare.

În ianuarie-august 2020, pe piața secundară au fost efectuate 3717 tranzații cu valori mobiliare corporative în volum de 649,92 mil. lei raportate la 255,46 mil. valori mobiliare, volumul acestora înregistrând o descreștere cu 4217,59 mil. lei sau cu 86,64% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (Tabelul nr. 1).

Ponderea tranzațiilor înregistrate pe piața secundară în august 2020, după volumul și numărul tranzațiilor, este reflectată în Diagrama nr. 1 și Diagrama nr. 2.

Diagrama nr. 1 Structura tranzațiilor pe piața secundară, august 2020 (după volumul tranzațiilor)

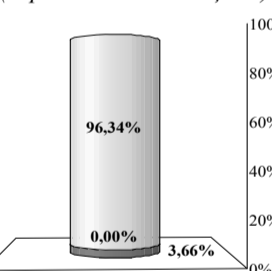
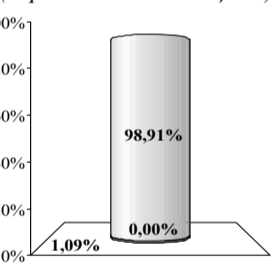

Diagrama nr. 2 Structura tranzațiilor pe piața secundară, august 2020 (după numărul tranzațiilor)

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În august 2020, pe piața reglementată au fost efectuate 7 tranzații de cumpărare-vânzare în volum de 2,31 mil. lei raportate la 14388 valori mobiliare.

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în august 2020, în afara pieței reglementate au fost efectuate 184 de tranzații în volum de 210,06 mil. lei raportate la 27,7 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzațiilor efectuate în afara pieței reglementate, ponderea maximă după volum a revenit tranzațiilor urmare achiziționării acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului în valoare de 204,84 mil. lei sau 97,52%. Tranzațiile de cumpărare-vânzare au constituit 4,73 mil. lei sau 2,25% și, respectiv, alte tranzații – 0,49 mil. lei sau 0,23% din volumul tranzațiilor în afara pieței reglementate (Diagrama nr. 3).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

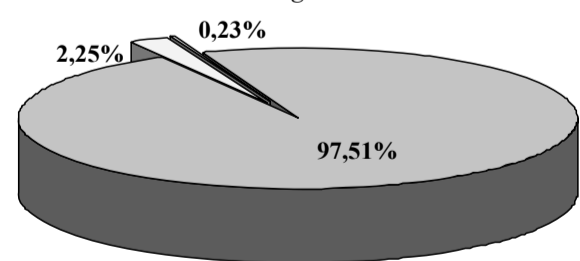
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională și relații externe: tel. (37 322) 859 430

Tabelul nr. 1 Indicatorii privind volumele tranzațiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-august 2019-2020

Ianuarie-august	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzații în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2019	115	3225,80	37	1,58	3755	1640,13	3907	4867,51
2020	118	57,80	4	1,34	3595	590,78	3717	649,92

Diagrama nr. 3 Structura tranzațiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF în luna august 2020

- Achiziționarea acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului - 204,84 mil. lei
- Tranzații de cumpărare-vânzare - 4,73 mil. lei
- Alte tranzații - 0,49 mil. lei

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.
Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL